

AZ ORVOSTANHALLGATÓK KÉZHIGIÉNÉS GYAKORLATÁNAK TOVÁBBFEJLESZTÉSE A NÉPEGÉSZSÉG- ÉS JÁRVÁNYTANI INTÉZETBEN

OKTATÁSFEJLESZTÉSI PÁLYÁZAT, 2020

ELŐZMÉNYEK

JÁRVÁNYTANI KÉPZÉS

A Megelőző Orvostani Intézetben az orvostanhallgatók Megelőző orvostan és népegészségtan / Preventive Medicine and Public Health tárgyának revíziója részeként, a járványtani képzés esetében is átnéztük 2018-ban, hogy a fejlődő nemzetközi ajánlások miatt milyen területeken vált szükségessé a tananyag továbbfejlesztése. A Járványtani modul vezetője, és a revízió felelőse dr. Diószegi Judit PhD adjunktusnő volt.

Áttekintésre kerültek az aktuális nemzetközi ajánlások és a USMLE kérdésbank a járványtani curriculummal kapcsolatban:

- Association of Schools of Public Health in the European Region. ASPHER's European List of Core Competences for the Public Health Professional (5th edition), 2018.
- United States Medical Licensing Examination (USMLE)
- Myles P, Barna S, Maudsley G, Watson K, Gillamon S. behalf of participants of the joint Public Health Educators in Medical Schools (PHEMS) / Faculty of Public Health (FPH) workshop on the undergraduate public health curriculum in medical schools. Undergraduate Public health Curriculum for UK Medical Schools. Consensus Statement, 2014, Maudsley G, Rodrigues V, Hothersall E. Revised version, 2019.

Részt vettünk a tárgykörben tartott átfogó jellegű hazai konferenciákon:

- VII. Országos Infekciókontroll Továbbképzés és Konferencia 2018. Interdiszciplináris Magyar Egészségügy, Budapest
- VIII. Országos Infekciókontroll Továbbképzés és Konferencia 2019. Interdiszciplináris Magyar Egészségügy, Budapest

Az ÁOK tematikákat részletesen áttanulmányoztuk azért, hogy a kapcsolódási pontokról és az átfedésekről pontos képünk legyen. Azzal a céllal, hogy a curriculum fejlesztése során meg lehessen szüntetni a tárgyak közti átfedéseket, a tematikák összefésülésének elmaradása miatt kimaradt tárgyköröket meg lehessen jeleníteni a tananyagban, és hogy a fertőző betegségek klinikai aspektusát tárgyaló tárgyak oktatásához minél jobb járványtani alapot biztosítsunk. A részletesen átnézett tárgyak az alábbiak voltak:

- Orvosi mikrobiológia (3. évfolyam)
- Műtéttani alapismeretek (3. évfolyam)
- Belgyógyászat V (gasztroenterológiai és anyagcsere betegségek) (5. évfolyam)
- Bőrgyógyászat (5. évfolyam)
- Általános orvostan/családorvostan (5. évfolyam)

- Infektológia (5. évfolyam)

Összességében nem sok helyen, de korrigálnunk kellett a tematikát. A korrigált tematikát alkalmaztuk a 2019-2020-as tanévben, amiben a Megelőző orvostan és népegészségtan tárgy oktatásán belül a járványtan oktatása 12 óra tantermi előadásból és 8 óra szemináriumból állt, a Preventive Medicine and Public Health tárgyon belül a járványtani képzés pedig 12 óra tantermi előadásból és 8 óra szemináriumból állt. Két lényeges súllyal rendelkező és jelentős átalakulásban levő téma (nosocomiális infekciók kontrollja és a COVID-19 pándémia) esetében nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező szakértőket hívtunk meg tantermi előadások megtartására mind a magyar mind az angol nyelvű oktatási programba. A járványtani tematika összességében az alábbi volt:

- Megelőző orvostan és népegészségtan (2019/2020 tanév I. félév)
 - Szeminárium (1x2 óra):
 1. A kézfertőtlenítés gyakorlata és ellenőrzése
- Megelőző orvostan és népegészségtan (2019/2020 tanév II. félév)
 - Előadások (12x1 óra):
 1. Bevezetés a fertőző betegségek epidemiológiájába és felügyeletébe. A fertőző betegség jellemzői, a járványügyi vizsgálat lépései
 2. Szexuális úton terjedő betegségek epidemiológiája
 3. A gasztrointesztinális fertőző betegségek epidemiológiája
 4. Vírus hepatitisek
 5. A HIV/AIDS epidemiológiája
 6. Zoonózisok
 7. Védőoltások, oltóanyagok, oltásellenesség
 8. Prionbetegségek
 9. A légúti fertőző betegségek epidemiológiája
 10. Nosocomiális fertőzések (Dr. Oroszi Beatrix Nemzeti Népegészségügyi Központ)
 11. Újként és újratámadó fertőző betegségek
 12. 2019-nCoV járvány (Dr. Kis Zoltán Nemzeti Népegészségügyi Központ)
 - Szeminárium (3x2 óra):
 1. A fertőzés dinamikája (esettanulmány).
 2. Az Epiinfo szoftver alkalmazása az epidemiológiai kutatásokban
 3. Hepatitis B járvány vizsgálata
- Preventive Medicine and Public Health
 - Lectures (12x1 hour):
 1. Introduction to the epidemiology and surveillance of communicable diseases. Characteristics of infectious diseases, steps of outbreak investigation
 2. Epidemiology of sexually transmitted diseases
 3. Epidemiology of gastrointestinal infections.
 4. Vaccines and immunization, anti-vaccination
 5. Prion diseases: facts and theories in preventive medicine
 6. Emerging and re-emerging infections
 7. Epidemiology and control of zoonoses
 8. Epidemiology of HIV/AIDS
 9. Epidemiology of nosocomial infections (Dr. Oroszi Beatrix Nemzeti Népegészségügyi Központ)
 10. Epidemiology of mental disorders and behavioral problems
 11. 2019-nCoV epidemic (Dr. Kis Zoltán Nemzeti Népegészségügyi Központ)
 12. Epidemiology of hepatitis
 - Seminars (3x2 hours)
 1. Dynamics of infection. Using Epiinfo in epidemiological research
 2. Outbreak investigation of hepatitis B virus infection in clinical setting

3. Control of nosocomial infections (practice)

KÉZHIGIÉNÉS GYAKORLAT

Az általános járványügyi jelentőségén túl, mind a COVID-19 pándémia, mind a nosocomiális infekciók kontrolljának központi eleme a kézhigiéné. Ennek oktatására 2 szemináriumot biztosítunk. Az elméleti jellegű ismeretek tárgyalása mellett (a diásorokat *mellékeljük*), a hallgatói gyakorlat során az ajánlásoknak nem megfelelően és annak megfelelően megmosott kéz kontaminációjának demonstrálására is sor kerül, amihez fluoreszcens indikátort és UV lámpát használunk. A hallgatók kvalitatív jellegű tapasztalatot szereznek a demonstráció során, amin keresztül a megfelelő kézmosás fontosságáról kapnak képet.

KÉZHIGIÉNÉS GYAKORLAT TOVÁBBFEJLESZTÉSE

CÉLKITŰZÉS

Tekintettel arra, hogy a megfelelő kézmosás önmagában nem képes kórokozók terjedését teljes mértékben megakadályozni, viszont jelentős mértéken képes a kórokozók terjedését gátolni, a kézmosás jelentőségének bemutatására a jelenleginél hatékonyabb lenne egy olyan demonstráció, ahol lehetőség volna a nem megfelelő és a megfelelő kézmosás hatásának kvantifikálására. Ennek köszönhetően a hallgatók számára kézzelfoghatóbbá válnának azok az ismeretek, amik szerint a fecorális illetve a légúti terjedésű betegségek gyakorisága 23-40%-kal és 16-21%-kal csökkenthető megfelelő kézmosással általában és 58%-kal immunkompromittált betegek körében.

- Ejemot RI, Ehiri JE, Meremikwu MM, Critchley JA. Hand washing for preventing diarrhoea. *external icon* Cochrane Database Syst Rev. 2008;1:CD004265.
- Aiello AE, Coulborn RM, Perez V, Larson EL. Effect of hand hygiene on infectious disease risk in the community setting: a meta-analysis. *external icon* Am J Public Health. 2008;98(8):1372-81.
- Huang DB, Zhou J. Effect of intensive handwashing in the prevention of diarrhoeal illness among patients with AIDS: a randomized controlled study. *external icon* J Med Microbiol. 2007;56(5):659-63.
- Rabie T and Curtis V. Handwashing and risk of respiratory infections: a quantitative systematic review. *external icon* Trop Med Int Health. 2006 Mar;11(3):258-67.
- Freeman MC, Stocks ME, Cumming O, Jeandron A, Higgins JPT, Wolf J et al. Hygiene and health: Systematic review of handwashing practices worldwide and update of health effects. *external icon* Trop Med Int Heal 2014; 19: 906–916.

A DEMONSTRÁCIÓ TOVÁBBFEJLESZTÉSE

A Centers for Disease Control and Prevention „Handwashing: Clean Hands Save Lives” programjának a részeként kidolgozott (55 percesnek szánt; <https://www.cdc.gov/handwashing/index.html>) gyakorlat alapján lenne továbbfejleszthető kézhigiénés gyakorlatunk a megfelelőséget hangsúlyozó, a nem megfelelő kézmosás gyakorlati következményét objektíven bemutató átalakítás révén. Ehhez a kéz tisztaságát kvantifikáló eszközre volna szükségünk, aminek a beszerzése érdekében állítottuk össze a pályázatot.

A BESZERZENDŐ OKTATÁSI ESZKÖZ

Erre a feladatra alkalmas eszköz a HandInScan, amit a Szegedi Tudományegyetem Népegészségtani Intézetében már bevezettek az orvostanhallgatók képzésébe. Ez alkalmas arra, hogy fluoreszcens indikátor segítségével a kéz felszínének kontaminált területeit megmutassa, és a kézfelszín tisztaságát különböző mutatók segítségével kvantifikálja.

A forgalmazónak az eszközre adott árajánlatát két változatban *mellékeljük*, ami alapján a HandInScan rendszer beszerzés 5 éves szoftver liszensszel 5492000 Ft, 1 éves szoftver liszensszel 4302000 Ft. (A kisebb fajlagos költségek miatt az első változatot preferáljuk.)

AZ ÉRINTETT HALLGATÓK

A szemináriumok megfelelő szervezésével egy tanév során megoldható, hogy minden Megelőző orvostan és népegészségtan / Preventive Medicine and Public Health képzésben részesülő orvostanhallgató (azaz egy teljes évfolyam) részt vegyen a megújított gyakorlaton, ami során személyes tapasztalatot szerez arról, hogy az általa végzett kézmosás milyen mértékben felel meg az egészségügyi ellátás kívánalmainak.

Az eszközt az alábbi szemináriumok során szeretnénk használni:

- Megelőző orvostan és népegészségtan (2019/2020 tanév I. félév)
 - Szeminárium (1x2 óra): A kézfertőtlenítés gyakorlata és ellenőrzése
- Preventive Medicine and Public Health
 - Seminar (1x2 hours): Control of nosocomial infections (practice)

A FEJLESZTÉS VÁRHATÓ HATÁSA

A jelenleg használt egyszerű UV lámpás demonstráció helyett bevezetett kvantitatív értékelést adó eszközre alapozott gyakorlat képes lenne a hallgató számára megmutatni, hogy a kézmosásra vonatkozó ajánlás egyes elemeinek elhanyagolása milyen következményekkel jár, és segítené, hogy a hallgató saját tapasztalata alapján levonja azt a következtetést, miszerint ezen a téren tényleg be kell tartania az ajánlásokat.

MELLÉKLETEK

1. A kézfertőtlenítés gyakorlata és ellenőrzése (diasor)
2. Control of nosocomial infections (diasor)
3. HandInScan árajánlat